

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT
Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. **Prot.**
Nr. Dok. 202300196/2

Tiranë ___/___/2023

Lënda: *Rekomandime për inspektimin e kryer në Komisaratin e Policisë Kavajë.*

DREJTORISË VENDORE TË POLICISË
DURRËS

KOMISARIATIT TË POLICISË
KAVAJË

Të nderuar zotërinj,

Mekanizmi Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës, në vijim Mekanizmi Kombëtar (MKPT), seksion pranë Avokatit të Popullit, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "*Për Avokatin e Popullit*", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisaratin e Policisë Kavajë.

Inspektimi u krye në datën 15.02.2023, sipas Planit të Inspektimit të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit të inspektimit ishin z.Besnik Deda dhe z.Hazbi Selita, me detyrë nd/komisioner pranë Mekanizmit Kombëtar.

Qëllimi i inspektimit ishte vlerësimi i përgjithshëm i respektimit të të drejtave themelore të të arrestuarve, të ndaluarve dhe të shoqëruarve, të cilat ju garantohen me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, Kodin e Procedurës Penale, ligjin nr.108/2014, "*Për Policinë e Shtetit*", i ndryshuar, si dhe me standardet ndërkombëtare për mbrojtjen e të drejtave themelore të personave të privuar nga liria.

Gjithashtu, u verifikua respektimi i standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, "*Për Policinë e Shtetit*", i ndryshuar, rregullat dhe procedurat standarde të miratuara me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, "*Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre*", procedurat standarde "*Rregullat*

teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.938, datë 24.07.2019, si dhe zbatimin i rekomandimeve të Avokatit të Popullit në inspektimin e mëparshëm¹.

Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit të inspektimit të MKPT-së, si dhe nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i mëparshëm, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t’ju parashtrojë konkluzionet përfundimtare, si më poshtë vijon:

Shënime të përgjithshme

Grupi i inspektimit të MKPT-së, në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit për institucionet ku mbahen dhe trajtohen shtetasit e privuar nga liria, zhvilloi takim me shefin e Komisarariatit të Policisë Kavajë z.Emiljano Pashaj, i cili u vu në dijeni të qëllimit të inspektimit.

Pasi mori informacionin e nevojshëm, në lidhje me respektimin e të drejtave të personave të shoqëruar, të arrestuar apo të ndaluar kur ndodhen në mjediset e këtij komisarati, grupi i inspektimit i shoqëruar nga shefi i rendit, vizitoi ambientin e shoqërimit dhe ambientin e sigurisë, kontrolloi regjistrat, dokumentacionin, si dhe librat e shërbimit ku evidentohen të dhënat dhe dinamika ditore me personat e shoqëruar, të arrestuar apo të ndaluar.

Përfaqësuesit e MKPT, zhvilluan intervista konfidenciale me personat që ndodheshin në dhomat e sigurisë, si dhe verifikuan zbatimin e rekomandimeve të institucionit të Avokatit të Popullit, të lëna pas inspektimit të mëparshëm, për përmirësimin e kushteve infrastrukturore dhe trajtimin dinjitoz të personave të privuar nga liria në mjediset e komisarariatit.

Komisariati i Policisë Kavajë me shkresë nr.4095/1 prot., datë 29.08.2022 drejtuar Avokatit të Popullit, informon se, ka marrë masa të menjëhershme për zbatimin e të gjitha rekomandimeve të MKPT-së që kishin të bënin me garantimin e të drejtave të personave të shoqëruar, të ndaluar apo të arrestuar në mjediset e këtij komisarati. Ndërsa, për problematikat që lidhen me sigurimin e fondeve buxhetore për kryerjen e investimeve, drejtuesi i komisarariatit i është drejtuar me kërkesë zyrtare Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit.

Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve të Avokatit të Popullit pas inspektimit të mëparshëm, grupi i inspektimit evidentoi se:

- Ishte plotësuar rekomandimi, për verifikimin e elementëve të sigurisë që duhet të plotësojnë dhomat e sigurisë, sipas normave dhe parametrave teknikë të përcaktuar në procedurën standarde, duke hequr nga skarra e hekurit që ndan ambientin e

¹ Shkresë nr.K4/I26-2 prot., datë 28.07.2022 dërgohen “Rekomandime për inspektimin e kryer në Komisariatin e Policisë Kavajë”.

paradhomës nga ambienti i qëndrimit të personave, **shufrat e hekurit horizontale** që u përdorën në rastin e vetëvrasjes të shtetasit I.M. në dhomat e sigurisë.

- Ishte plotësuar rekomandimi, për vënien në funksionim të butonit/ziles që ndodhen brenda dhomave të sigurisë, për njoftimin e punonjësve të shërbimit të policisë nga personat e ndaluar apo të arrestuar, në rast nevojë.
- Ishte plotësuar rekomandimi, në lidhje me shtimin e kamerave të sigurisë në ambientet e brendshme të komisariatit, si dhe përmirësimin e cilësisë së kamerave, për kqyrjen e plotë të veprimeve që kryhen me personat e shoqëruar, të arrestuar apo të ndaluar.
- Ishte plotësuar rekomandimi, për krijimin e një ambienti më vehte për intervistimin e personave të shoqëruar nga specialistët e policisë.

Ndërkohë, grupi i inspektimit konstatoi se disa nga rekomandimet nuk ishin realizuar, referuar si më poshtë vijon:

- Nuk ishte plotësuar rekomandimi, për krijimin e “Njësisë për intervistimin e personave të mitur” në konflikt me ligjin, si një mjedis i veçantë.
- Nuk ishte plotësuar rekomandimi, për krijimin në ambientin e sigurisë të dhomës së mjekut, për kryerjen e vizitave mjekësore nga mjeku i DVP Tiranë dhe plotësimin në kohë të dokumentacionit mjeksor (regjistrin dhe kartelat mjekësore).
- Nuk ishte plotësuar rekomandimi, **për informimin dhe njohjen me kartën e të drejtave** për personat e shoqëruar, që në momentin e hyrjes së tyre në mjediset e komisariatit të policisë.

Avokati i Popullit shpreh shqetësimin në lidhje me rekomandimin e fundit, i cili ndonëse i pranuar, nuk është zbatuar edhe pse nuk ka asnjë implikim buxhetor.

Gjatë inspektimit, u vizituan zyrat e punonjësve të policisë që kryejnë veprime proceduriale me personat e shoqëruar apo të dyshuar për kryerjen e veprës penale, në lidhje me prezencën apo jo të sendeve apo pajisjeve që ekspozojnë dhunë psikologjike te personat që intervistohen apo merren në pyetje nga punonjësit e policisë, si dhe administroi kopje të dokumentacionit ku pasqyrohen veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar/ndaluar.

Theksojmë se, drejtuesit dhe punonjësit e policisë të komisariatit me të cilët kontaktoi grupi i inspektimit, u treguan bashkëpunues gjatë vizitës inspektuese që u zhvillua në ambientet e këtij komisariati.

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisariatin e Policisë Kavajë, mjedisi i shoqërimit ishte i ndërtuar sipas kërkesave të parashikuara në ligjin nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe procedurën standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin nr.938, datë 24.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit².

Ambienti i shoqërimit ndodhej në katin e parë të ndërtesës së komisarariatit dhe kishte 3(tre) dhoma shoqërimi, të ndara më vehte për personat e rritur, gra dhe të mitur.

Parametrat teknikë të dhomave të shoqërimit ishin të tilla që mundësonin sipërfaqe dhe hapësirë të bollshme për mbajtjen dhe qëndrimin ulur në kushte normale të të shoqëruarve. Përmasat e dhomave janë 4x4m dhe kapaciteti fizik është për mbajtjen dhe qëndrimin ulur deri 10 persona të shoqëruar (2-3 persona në dhomë).

Dhomat e shoqërimit janë të kompletuara me orenditë e nevojshme si tavolinë pune dhe karrige (me këmbë të fiksuara në dysHEME), për qëndrimin ulur të të shoqëruarve. Dyert e dhomave mbylleen me çelës nga jashtë, i cili mbahej nga punonjësi i policisë në zyrën e informacionit.

Dritaret e dhomave të shoqërimit kanë përmasa të tilla të cilat mundësojnë ajrim dhe ndriçim të plotë natyral. Në pjesën e jashtme ato janë të siguruara me rrjetë të hollë hekuri, për arsye të sigurisë të personave që qëndrojnë në këto ambiente. Dhomat e shoqërimit kanë edhe ndriçim artificial, që furnizohet nga rrjeti elektrik. Në rast ndërpreje të energjisë elektrike, ndërtesa furnizohej nga gjeneratori, që shërben si burim rezervë.

Mjediset dhe dhomat e shoqërimit ishin të pastra nga ana higjieno-sanitare dhe muret e brendshme të tyre, ishin të lyera dhe të mirëmbajtura.

Ngjitur me dhomat e shoqërimit ndodhej një tualet i përbashkët për meshkuj dhe gra, e pajisur me lavaman me rubinet dhe nyje hidrosanitare, si dhe kishte furnizim me ujë të rrjedhshëm.

Në hyrje të dhomave të shoqërimit, ishte krijuar një ambient i veçantë me karrige dhe tavolinë pune, i cili shërbente për intervistimin e personave të shoqëruar nga specialistët e policisë. Ndërsa, intervistimi i personave të mitur, vijonte të kryhej në zyrat e punës të punonjësve të policisë, në prezencë të kujdestarit ligjor dhe psikologut që sigurohej nga Bashkia Kavajë, si dhe avokatit mbrojtës. Ky ambient nuk ishte i mbuluar nga sistemi i kamerave, me qëllim për të vëzhguar veprimet e punonjësit të policisë, gjatë intervistimit apo marrjes në pyetje të të shoqëruarve.

² Kreu VII, pika 4 “Kushtet e mbajtjes dhe siguria për personat e shoqëruar” e procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”.

Ndërsa, në korridorin e ambientit të shoqërimit, ishin instaluar dy kamera sigurie për mbajtjen në vëzhgim të korridorit të këtij mjedisi, pamjet e të cilës monitoroheshin nëpërmjet një monitori të vendosur në sallën operative të komisariatit nga punonjësi i shërbimit të policisë.

Posterat me të drejtat e personave të shoqëruar në mjediset e policisë ishin të vendosur në korridorin e këtij ambienti dhe brenda në dhomat e shoqërimit, me qëllimin që ato të jenë të aksesueshme për tu lexuar nga të shoqëruarit.

Në dhomat e shoqërimit, si dhe në zyrat e punonjësve të policisë, grupi i inspektimit nuk gjeti sende apo mjete që mund të shërbejnë për kryerjen e vetëvrasjeve apo për kundërveprim ndaj punonjësve të policisë.

Në momentin e kryerjes së inspektimit, në mjedisin e shoqërimit **nuk** ndodhej asnjë person i shoqëruar. Për periudhën Janar – Shkurt 2023 në ambientet e këtij komisariati ishin shoqëruar **gjithsej 33 persona**, të gjithë në moshë madhore. Të dhënat e këtyre personave ishin të evidentuara në regjistrin për personat e shoqëruar.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Ambienti i sigurisë në Komisaratin e Policisë Kavajë, është i ndërtuar përgjithsisht sipas normave, kushteve dhe standardeve që janë të parashikuara në procedurën standarde “*Trajtimi dhe siguri i personave të arrestuar/ ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre*”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019³.

Ky ambient, ndodhet në katin e parë të ndërtesës të komisariatit, me kushte që garantojnë ruajtjen dhe sigurinë e personave me masë sigurie “arrest me burg”. Ambienti ka 3(tre) dhoma sigurie të ndara më vehte për burra, gra dhe të mitur⁴. Kapaciteti fizik i dhomave të sigurisë nisur nga sipërfaqe, kubatura e dhomave, si dhe numrit të shtretërve është për qëndrimin dhe akomodimin e 3 personave të arrestuar/ndaluar.

Dhomat e sigurisë i plotësojnë pjesërisht kushtet dhe kriteret për ndërtimin e tyre, sipas normave dhe parametrave teknikë të përcaktuar në procedurën standarde. Ato janë me përmasa 4x3m, të ndara në dy ambiente në dhomën e qëndrimit dhe në paradhomë, të cilat ndahen në mes nga një skarë hekuri dhe derë për të komunikuar me të dy ambientet.

Dhoma e qëndrimit është e pajisur me krevat për fjetje dhe nyje hidrosanitare, si dhe e kompletuar me orenditë dhe materialet e nevojshme për jetesë normale si krevat për fjetje, batanije dhe jastëk. Brenda në dhomat e sigurisë janë të montuara në mur butoni/zile

³ Kreu VIII, pika 3/d.1 “Kriteret për ndërtimin e dhomave të sigurisë” e procedurës standarde

⁴ Kreu VIII, pika 3.3 e procedurës standarde ku thuhet shprehimisht se: “Normat dhe parametrat teknike, jetësore e të sigurisë së dhomave për një të arrestuar/ndaluar janë: sipërfaqe të përgjithshme jo më pak se 10 metër katror, e cila ndahet në ambient qëndrimi (dhoma) me sipërfaqe 6 m² dhe paradhomë me sipërfaqe 4 m². Lartësia e këtyre ambienteve është jo më pak se 2.5 m”.

sinjali për kontaktin e personave të arrestuar/ndaluar me punonjësën e shërbimit të policisë në rast nevojë, të cilat ishin në gjendje pune⁵.

Në ambientin e paradhomës, ndodhej një lavaman me rubinet për komandimin e ujit, që shërben për mbajtjen e pastërtisë personale dhe të ambientit të dhomës, si dhe depozitë uji për VC-në. Furnizimi me ujë të rrjedhshëm i ambienteve të komisariatit, kryhej nga ujësjells i qytetit Kavajë.

U evidentua gjithashtu, se në ambientin e paradhomës **nuk** kishte të montuar pajisje apo sisteme për ngrohje gjatë dimrit. Ngrohja, sipas stinës dhe temperaturave, kryhej me pajisje elektrike që administrohej nga përgjegjësi i dhomave të sigurisë.

Grupi i inspektimit, konstatoi se, shufra e hekurit që ndodhej në pozicion horizontal në skarrën e hekurit që ndan dy ambientet në dhomat e sigurisë, ishte hequr menjëherë pas ngjarjes së rëndë me pasojë vdekjen e shtetasit I.M., pasi përbënte shkak për cënimin e sigurisë së jetës të personave që ndodhen në këto ambiente.

Dhomat e sigurisë kishin dritare të cilat mundësonin ajrim dhe ndriçim të plotë natyral. Në dhomën e qëndrimit nuk kishte të instaluar pajisje ndriçimi dhe asnjë instalim tjetër elektrik, hidraulik apo ngrohje, tuba apo hekura të dala jashtë murit apo dyshemesë, të cilat të mund të çënojnë elementët e sigurisë për personat e arrestuar/ndaluar. Ndërkohë, për ndriçimin e dhomave të sigurisë kishte edhe gjenerator si burim rezervë energjie.

Në korridorin e ambientit të sigurisë ndodhej një telefon fiks dhe citofon, për të mundësuar kontaktin e punonjësit të policisë të shërbimit me sallën operative të komisariatit, në rast emergjence.

Në fundin e korridorit në ambientin e sigurisë, ndodhej dhoma për marrjen në pyetje nga përfaqësuesi i organit të prokurorisë të personave të ndaluar/arrestuar, e cila shërbente njëkohësisht edhe për takime me avokatin mbrojtës. Dhoma ishte e pajisur me tavolinë pune dhe karrige prej druri me këmbë të fiksuara në dysheme në mënyrë të palëvizshme, për qëndrimin ulur të përfaqësuesit të organit të akuzës, avokatit mbrojtës dhe personit të ndaluar/arrestuar. Ajo monitorohej nga një kamera sigurie, me qëllimin për të vëzhguar veprimet e OPGJ me personat e ndaluar/arrestuar gjatë marrjes në pyetje, apo kundërveprimet e paligjshme të këtyre personave ndaj punonjësve të policisë apo përfaqësuesit të organit të akuzës.

Në ambientin e sigurisë ndodhej dhoma e përgjegjësit të dhomave të sigurisë, e cila shërbente njëkohësisht edhe si dhomë e mjekut të DVP Tiranë për kryerjen e vizitave mjeksore. Ajo ishte e pajisur me orenditë e nevojshme si tavolinë pune, karrige, krevat, rafte për mbajtjen e dokumentacionit dhe kartelave mjeksore. Referuar procedurave

⁵ *Kreu VIII, pika 4/c "Rregullat për ndërtimin e funksionimin e ambientit të qëndrimit, nëdhomën e sigurisë".*

standarde, këto ambiente kanë funksione të ndryshme ndaj ato duhet të jenë të ndara më vehte nga njëra tjetra⁶.

Konkretisht, dhoma e mjekut nuk plotëson kushtet higjeno-sanitare për kryerjen e vizitave mjeksore, pasi ky ambient duhet të sigurojë kushte të plota ajrimi, ndriçimi dhe ngrohje, si dhe të garantojë pavarësinë e detyrës së mjekut gjatë kontrollit shëndetësor të personave të ndaluar/arrestuar.

Në momentin e inspektimit, në dhomat e sigurisë ndodheshin 2 persona në cilësinë e të arrestuarit në flagrancë. Ndërsa, nga kqyrja e regjistrit ku evidentohen të dhënat për personat e arrestuar/ndaluar, për periudhën janar – shkurt 2023, në dhomat e sigurisë ishin mbajtur dhe siguruar 12 persona në cilësinë e të arrestuarit apo të ndaluarit, nga të cilët asnjëri prej tyre nuk ishte grua apo i mitur. Nga regjistri u evidentua, se për këtë periudhë nuk ka patur situata të mbipopullimit në dhomat e sigurisë të komisariatit.

Ambienti i sigurisë nuk kishte sistem ngrohje qendrore, por komisariati kishte marrë masa për sigurimin e pajisjeve elektrike, të cilat administroheshin nga përgjegjësi i dhomave të sigurisë.

Në korridorin e dhomave të sigurisë ndodhej ambienti i tualetit dhe dushit për larjen e trupit të personave të ndaluar/arrestuar. Ky ambient ishte i kompletuar me depozitën e ujit të ngrohtë, pajisjet e dushit dhe me nyjen hidrosanitare. Nga verifikimi, ambienti kishte furnizim me ujë të rrjedhshëm dhe ujë të ngrohtë për larjen e trupit.

Ambienti i sigurisë, monitorohej nga 3 kamera të vendosura në korridorin e tij, të cilat ishin në gjendje pune. Pamjet filmike monitorohen nga punonjësi i policisë në sallën operative. Afati i ruajtjes të pamjeve filmike ishte 30 ditë, ndërsa administrimi i tyre kryhej nga sektori i IT-së, në Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit.

Në korridorin e ambientit të sigurisë, ishin të afishuara posterat me të drejtat që gëzojnë personat e ndaluar/arrestuar, një kopje e të cilës ndodhej edhe në setin e dokumenteve që mbaheshin nga personat e arrestuar/ndaluar.

Ambientet dhe dhomat e sigurisë, përgjithësisht ishin të lyera dhe të pastra nga ana higjieno-sanitare, por kishin nevojë për mirëmbajtje dhe dizifektime të vazhdueshme.

Gjatë inspektimit, në ambientin e sigurisë nuk u gjetën sende që shkaktojnë/eksponojnë dhunë psikologjike tek të ndaluarit/arrestuarit.

Në zbatim të rregullave për trajtimin dhe kushtet e jetesës në dhomat e sigurisë të parashikuara në procedurat standarde, në ambientin e sigurisë të komisariatit mungon dhe një mjedis i dedikuar për personat e arrestuar apo të ndaluar për kryerjen e ajrimit. Në pikën 6 të procedurës standarde thuhet shprehimisht se, *“Ajrimi kryhet në mjedise të*

⁶ Kreu VIII, Pika 8 “Rregullat e sigurisë dhe pajisjet që mbahen në dhomat e vizitave mjeksore”.

caktuara brenda sistemit të ambienteve të dhomave të sigurisë, në një vend të ndërtuar posaçërisht (dhomat e ajrimit)”.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar si dhe trajtimi i tyre

“Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar”, në Komisaratin e Policisë Kavajë, ishte sipas “Model nr.1”, të përcaktuar në procedurën standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin nr.938, datë 24.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit.

Referuar shënimeve në regjistër për arsyet e shoqërimit në organin e policisë, personat e shoqëruar plotësonin kushtet e parashikuara në ligjin nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar. Nga kqyrja e këtij regjistri, rezultoi se rubrikat ishin të plotësuara nga punonjësit e zyrës së informacionit dhe ishte i sekretuar. Koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë.

Të dhënat e personave me masë sigurie “arrest me burg”, evidentohen në regjistrin e personave të ndaluar/arrestuar që ndodhej në zyrën e përgjegjësit të dhomave të sigurisë, i cili ishte i sekretuar dhe i plotësuar me korrektësi në të gjitha rubrikat e tij, nga përgjegjësi i dhomave të sigurisë.

Nga kqyrja e regjistrave rezultoi se, në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, në procesverbalin e përpiluar nga oficeri i policisë gjyqësore, ora e arrestimit në flagrancë të personave, përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë.

Grupi i inspektimit, konstatoi se në ambientin e sigurisë së këtij komisariati ndodhej i gjithë dokumentacioni i cili administrohej nga përgjegjësi i dhomave të sigurisë, sipas përcaktimeve në procedurën standarde⁷.

Grupi i inspektimit u ndal në veçanti te regjistri për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të ndaluar/arrestuar. Ky regjistër ishte hapur sipas kërkesave të nenit 115, të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por për vitin 2023 **nuk** ishte evidentuar asnjë kërkesë apo ankesë nga shtetasit e ndaluar/arrestuar.

Trajtimi i të ndaluarve/arrestuarve dhe të shoqëruarve në ambientet e policisë

Në kohën e inspektimit në dhomat e shoqërimit të Komisaritatit të Policisë Kavajë, nuk kishte asnjë person të shoqëruar, ndërsa në dhomat e sigurisë ndodheshin 2 persona në cilësinë e të arrestuarit në flagrancë.

Nga intervistat konfidenciale me këta persona, grupi i inspektimit nuk mori ankesa apo pretendime të shtetasve për trajtim denigrues, jo human apo për ushtrim dhune fizike e psikologjike nga punonjësit e policisë.

⁷ *Kreu XI, pika 1 e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.*

Të ndaluarit/arrestuarit trajtohen me ushqim sipas vakteve tre herë në ditë, nëpërmjet shërbimit catering nga subjekt privat, sikurse është e përcaktuar në Urdhrin e Përbashkët nr.432, datë 10.03.2008, të Ministrit të Brendshëm dhe Ministrit të Shëndetësisë.

Nga verifikimi i regjistrave, informacionet e drejtuesve të policisë dhe intervistat me personat arrestuar, nuk rezultoi asnjë rast i përdorimit të mjeteve të forcës dhe shtrëngimit fizik apo rast i përdorimit të armëve të zjarrit nga ana e policisë ndaj shtetasve të ndaluar/arrestuar, me qëllim përmbushjen e një synimi të ligjshëm, sipas dispozitave ligjore në fuqi.

Nga verifikimi i fashikujve, rezultoi se personat e ndaluar/arrestuar ishin të pajisur nga oficerët e policisë gjyqësore me kopje e procesverbalit të ndalimit/arrestimit ose kopje e vendimit të formës së prerë të gjykatës, kopje e procesverbalit të kontrollit personal, si dhe kopje e kartës me të drejtat e tyre.

Nga intervista me punonjësit e policisë, u informuam se kopja e kartës me të drejtat e personave me masë sigurie u jepej nga oficerët e policisë gjyqësore, në momentin e komunikimit të masës të sigurisë “arrest me burg”. Ndërsa, personave në cilësinë e të shoqëruarve, po sipas informacionit të punonjësve të policisë në zyrën e informacionit, u evidentua se, **nuk** u jepej karta me të drejtat e tyre që në momentin e hyrjes në mjedisin e këtij komisariati.

Të ndaluarve/arrestuarve iu jepeshin produkte për ruajtjen e higjienës vetjake dhe të ambientit si sapun, detergjentë, letra higjienike dhe letra për fshirjen e duarve dhe të fytyrës.

Gjatë inspektimit, u konstatua se vizita mjekësore e personave në ambientin e sigurisë, **nuk** kryhej brenda afatit 12 orë nga momenti i hyrjes së tyre në dhomat e sigurisë nga mjeku/ndihmësmjeku i DVP Tiranë, për shkak të distancës së largët nga Tirana. Nga verifikimi i regjistrit të vizitave mjekësore, rezultoi se, shënimet në kartelat mjekësore plotësoheshin nga mjeku i DVP-së para se ata të transferoheshin për në I EVP. Nga informacioni i përgjegjësit të dhomave të sigurisë, personat që paraqesin probleme shëndetësore, dërgohen menjëherë në urgjencën e Spitalit Kavajë, për kryerjen e vizitave mjekësore.

Sa më sipër, mungesa e mjekut të drejtorisë/komisariatit të policisë për kryerjen e kontrollit/vizitës mjekësore pas ndalimit/arrestimit apo të shoqëruarve në mjediset e policisë, çënon rëndë të drejtën e këtyre personave të garantuara me aktet ligjore dhe standardet ndërkombëtare, si dhe mund të përbëjë shkak me pasoja për jetën dhe shëndetin e tyre.

Grupi i inspektimit, u ndal te procedurat që ndiqen nga punonjësit e policisë në rastet e shoqërimit për në mjediset e policisë të personave të mitur. Lidhur me këtë çështje, në komisaratin e Policisë Kavajë, ishte hapur një regjistër i veçantë për evidentimin e të

dhënave të të miturve në konflikt me ligjin, sipas rekomandimit të Institucionit të Avokatit të Popullit.

Ndërkohë, procedura e marrjes në pyetje dhe intervistimi i të miturve, kryhej në prezencë të kujdestarit ligjor, avokatit mbrojtës dhe psikologut. Psikologu sigurohej nga Bashkia Kavajë ose nga shkolla e mesme e qytetit Kavajë. Në raste specifike për nevoja të hetimit, asistonte edhe psikologjia në organikë të DVP-së Tiranë. Avokatët mbrojtës siguroheshin nga lista e miratuar nga organi i prokurorisë.

Ndonëse në ambientet e sigurisë nuk kishte ambiente kulti, të ndaluarve/arrestuarve që dëshironin u lejohej ushtrimi i riteve fetare brenda dhomave të sigurisë.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarjatin e Policisë Kavajë, punonjësit e policisë i kryenin veprimet proceduriale me të shoqëruarit në zyrat e punës së tyre, në mungesë të një dhome të veçantë, e cila duhet të jetë e pajisur me orënditë e nevojshme si tavolinë pune dhe karrige për qëndrimin ulur të të shoqëruarve dhe punonjësve të policisë⁸. Ndërkohë, zyrat e punonjësve të policisë, nuk ishin të monitoruara me sistemin e kamerave të sigurisë.

Në ambientin e sigurisë ndodhej një dhomë për marrjen në pyetje të shtetasve nga përfaqësuesi i organit të akuzës, e cila shërbente njëkohësisht dhe për takime me avokatët mbrojtës. Ky ambient ishte i monitoruar me kamera sigurie, që mban në vëzhgim veprimet proceduriale që kryejnë oficerët e policisë gjyqësore me personat e arrestuar.

Sistemi i kamerave të sigurisë të komisarjatit, ishte funksional dhe monitorohej nga punonjësi i policisë në sallën operative të komisarjatit. Avokati i Popullit e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit⁹.

Sikurse e theksuam, në Komisarjatin e Policisë Kavajë, mungonte mjedisi për intervistimin e personave të mitur në konflikt me ligjin, ku sipas Kodit për Drejtësi Penale për të Mitur dhe procedurave standarde, duhet të jetë një ambient i veçantë dhe i pajisur

⁸ *Kreu VII, pika 4/d e procedurës standarde për shoqërimin ku thuhet se “Në mjediset ku pyetet i shoqëruari të kenë të vendosura pajisje e orëndi pune për specialistët e ndihmës specialistët e policisë si; tavolina e karrige si dhe stola për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar, të cilat të jenë të fiksuara dhe të pa lëvizshme.”*

⁹ *“Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkësë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]*

me kushte të përshtatshme pune dhe qëndrimi. Dhe në këtë rast, MKPT e konsideron me rëndësi të veçantë faktin se, intervistat me fëmijët duhet të realizohen në një ambient të përshtatshëm dhe të rregulluar në mënyrë të posaçme për zhvillimin e intervistave me fëmijët, pasi nga intervistimi i tyre në kushtet aktuale mund të shkaktohet traumatizim i panevojshëm i fëmijëve.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga verifikimi i dokumentacionit dhe intervistat me personat në dhomat e sigurisë, u evidentua se, personat e shoqëruar dhe të ndaluar/arrestuar ishin të informuar me të drejtën për të pajtuar një avokat mbrojtës privat, në kushtet e pamundësisë financiare nga ana e tyre, sikurse parashikon legjislacioni për ndihmën juridike për t'ju ofruar një avokat kryesisht. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të miratuar nga organi i prokurorisë, e cila ishte e afishuar në zyrën e përgjegjësit të dhomave të sigurisë.

Në këtë komisariat, zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VIII, pika a.3.4 të procedurës standarde për shoqërimin në mjediset e policisë, për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse. Nga inspektimi, rezultoi gjithashtu se, për personat e shoqëruar mbahej edhe “Formulari i raportit të shoqërimit ose ndalimit/arrestimit”. Në përfundim të procedurave nga specialistët e policisë, kur personi i shoqëruar lihej i lirë, një kopje e këtyre dokumenteve dorëzohej në sekretarinë e institucionit.

Njëkohësisht, zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenet 34/b, pika 2 dhe 251 të K.Pr.P, që të ndaluarit/arrestuarit duhet t'i jepet dhe të mbajë me vete një kopje të procesverbalit të ndalimit/arrestimit, procesverbalin e dorëzimit të sendeve personale dhe letra për njohjen me të drejtat që gëzojnë këta persona, gjatë qëndrimit në ambientin e sigurisë.

Në rastin e ndalim/arrestimit të personave me shtetasi të huaj, letra me të drejtat e personave të ndaluar/arrestuar, ishte e përkthyer në 6 gjuhë të huaj.

Për sa më sipër dhe në mbështetje të pikës 3, të nenit, 63 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, ku thuhet se: “Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike”; të nenit 21, germa “b” të ligjit nr. 8454 dt. 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku thuhet se: “Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive;

REKOMANDOJMË:

1. Të merren masa të menjëhershme, për trajnimin e trupës së policisë që kryejnë shërbim në ambientin e shoqërimit dhe të sigurisë të Komisarariatit të Policisë Kavajë, me qëllim

informimin dhe njohjen me kartën e të drejtave të personave në vendet e privimit të lirisë, që në momentin e hyrjes në mjediset e policisë.

2. Të merren masa të menjëhershme, për dhënien e kartës me të drejtat personave të shoqëruar që në momentin e shoqërimit të tyre në mjediset e komisariatit të policisë, përfshirë dhe letrën në gjuhë të huaja për shtetasit e huaj.
3. Të merren masat e nevojshme, për krijimin e një mjedisi të veçantë për intervistimin e personave të mitur në konflikt me ligjin, i cili të jetë i pajisur me orenditë e nevojshme si tavolina pune për punonjësit e policies, ndenjese për qëndrimin ulur të të miturve, kujdestarit ligjor, psikologut dhe avokatit mbrojtës, si dhe të kompletuar me materiale informuese rreth të drejtave të të miturve të njohura nga legjislacioni kombëtar dhe konventat ndërkombëtare.
4. Të merren masat e nevojshme, për sigurimin e jo më vonë se 12 orë pas ndalimit/arrestimit të personit në mjediset e këtij komisariati, të kryhet kontrolli/vizita mjekësore nga mjeku apo ndihmësmjeku i drejtorisë/komisariatit policisë dhe në mungesë të tyre nga mjekë të qendrave spitalore rajonale të miratuar nga shefi i komisariatit të policisë.
5. Të merren masat e nevojshme, për krijimin në ambientin e sigurisë të dhomës me vehte të mjekut për kryerjen e vizitave mjeksore, si dhe paisjen e saj me orenditë e nevojshme dhe me medikamente mjeksore për nevojat urgjente.
6. Të merren masat e nevojshme, për krijimin e dhomës së ajrimit, brenda sistemit të dhomave të sigurisë të komisariatit, sipas kërkesave të parashikuara në procedurën standarde *“Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”*.
7. Të merren masat e nevojshme, për sigurimin e ngrohjes/ftohjes nëpërmjet vënies në punë të sistemit qëndror në dhomat e shoqërimit dhe të sigurisë, në varësi të stinës dhe temperaturave.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONERI

Ahmet PRENÇI